Wiadomości Adwokatury 7 czerwca 2019 r.

W Poznaniu odbył się II Kongres Prawników Polskich - pełna relacja

II Kongres Prawników Polskich odbył się 1 czerwca w Poznaniu. Organizatorami byli: Naczelna Rada Adwokacka, Krajowa Rada Radców Prawnych i Stowarzyszenie Sędziów Polskich IUSTITIA. Na zakończenie przyjęto rezolucję.

Kongres otworzyli prezesi: adw. Jacek Trela, r.pr. Maciej Bobrowicz i sędzia Krystian Markiewicz.

Prezes Naczelnej Rady adw. Jacek Trela powitał gości, m.in. prof. Małgorzatę Gersdorf, Pierwszą Prezes Sądu Najwyższego, dr. Adama Bodnara, Rzecznika Praw Obywatelskich, sędziego Stanisława Zabłockiego, prezesa Izby Karnej Sądu Najwyższego, sędziego Dariusza Zawistowskiego, prezesa Izby Cywilnej SN, wiceprezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego i prezesa Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu, prezydenta Poznania Jacka Jaśkowiaka, sędziów Trybunału Konstytucyjnego w stanie spoczynku - Sławomirę Wronkowską-Jaśkiewicz, Stanisława Biernata, Wojciecha Hermelińskiego, prezesów Krajowej Rady Notarialnej, Krajowej Rady Doradców Podatkowych, Jamesa MacGuila, wiceprezesa CCBE, przedstawicieli Stowarzyszenia Europejskich Sędziów i Prokuratorów na rzecz Wolności - Thomasa Guddata i Yavuz Aydin oraz Danutę Przywarę prezes Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka.

Wśród uczestników Kongresu znaleźli się: adw. Jerzy Glanc, wiceprezes NRA, adw. prof. Piotr Kardas, wiceprezes NRA, adw. Anisa Gnacikowska, zastępca sekretarza NRA, adw. Ziemisław Gintowt, członek Prezydium NRA, adw. Tomasz Jachowicz, adw. Marek Mikołajczyk, członek NRA, dziekani izb, adw. Justyna Mazur z Bydgoszczy, adw. Włodzimierz Łyczywek ze Szczecina, adw. Ryszard Bochnia z Koszalina, adw. Krzysztof Szymański z Zielonej Góry, adw. prof. dr hab. Maciej Gutowski z Poznania.

W przemówieniu otwierającym Kongres adw. Jacek Trela, prezes NRA, przypomniał, że podczas I Kongresu Prawników Polskich 20 maja 2017 r. w Katowicach uczestnicy opowiedzieli się w obronie Trybunału Konstytucyjnego, Sądu Najwyższego i Krajowej Rady Sądownictwa, przeciwko zmianom niezgodnym z Konstytucją. Te zmiany jednak w części zostały dokonane. Adw. Trela postawił zatem pytanie, czy pierwszy Kongres nie odniósł skutku? Zdaniem Prezesa NRA głos prawników trafił wtedy do społeczeństwa, wyrosło społeczeństwo obywatelskie, które rozumie rolę trójpodziału władzy, niezależności sądów i niezawisłości sędziów. Obywatele gromadzili się przed Sądem Najwyższym i sądami rejonowymi w Łańcuchach Światła. Adw. Jacek Trela zaapelował, by to zgromadzenie podziękowało wszystkim obywatelom. Przypomniał, że w jednym z takich Łańcuchów Światła w Słupsku brała udział adw. Anna Bogucka-Skowrońska, nestorka Adwokatury, obrończyni w procesach politycznych PRL, która sama była internowana. Po udziale w proteście pod sądem, została wezwana na policję na przesłuchanie, miała powiedzieć, którzy sędziowie protestowali razem z nią. Pani Mecenas odmówiła zeznań i to – jak podkreślił prezes NRA - jest przykład dobrze rozumianej solidarności świata prawniczego wokół wolności i niezależności. Adwokat Jacek Trela zaapelował także o podziękowanie brawami mec. Boguckiej-Skowrońskiej.

Podkreślił, że pierwszy Kongres w Katowicach wydał owoc w postaci inicjatywy #WolneSądy. Podziękował twórcom: adwokatom Michałowi Wawrykiewiczowi, Paulinie Kieszkowskiej-Knapik i Sylwii Gregorczyk-Abram oraz mecenas Marii Ejchart-Dubois.

Zwrócił też uwagę, że zmieniony Sąd Najwyższy poprzez izbę dyscyplinarną zajmuje się dziś niewygodnymi dla rządzących sędziami, którzy bronią niezależności. Pretekstem jest wystąpienie w todze na festiwalu muzycznym albo uchylenie postanowienia o tymczasowym areszcie, choć przyczyną uchylenia był brak obrońcy przy obligatoryjnej obronie.

Dzisiaj niewygodni dla władzy są także adwokaci, którzy reprezentują osobę wszczynającą sprawę przeciwko najważniejszym osobom w kraju.

Prezes NRA zaznaczył, że prawo wymaga zmian pro obywatelskich, jednak nie takich, jakie są obecnie wprowadzane w kodeksie postępowania cywilnego i kodeksie karnym. Dziś o wymiar sprawiedliwości prawnicy muszą walczyć, szczególnie teraz, gdy o wynikach wyborów decydują kwestie ekonomiczne a nie ład konstytucyjny i jego przestrzeganie.

Na koniec prezes Trela powiedział, że jeśli Polska ma być sercem Europy, to musi wrócić na drogę przestrzegania zasad demokracji konstytucyjnej. - I my, prawnicy, musimy się tego domagać - zakończył.

Radca prawny Maciej Bobrowicz, prezes Krajowej Rady Radców Prawnych, powiedział, że sukcesem pierwszego Kongresu było otwarcie się środowisk prawniczych na obywateli, na społeczeństwo, sukcesem była jedność prawników. Zadał pytanie: po co są prawnicy? Po to, by chronić obywateli przed niesprawiedliwością i krzywdą, by służyć dobremu prawu, by być przewodnikami i reagować na mowę nienawiści. Prezes Bobrowicz wymienił pięć słów, które określają istotę pracy prawników: nadzieja, pomoc, szacunek, praworządność, odwaga. Te słowa niosą wiarę, że prawo będzie obowiązywać.

Sędzia Krystian Markiewicz, prezes Stowarzyszenia Sędziów Polskich IUSTITIA, mówił, że jedność jest tym bardziej potrzebna, gdy kraj jest podzielony. Podkreślił, że prawnicy są od tego, by przestrzegać prawa i egzekwować prawo. Podkreślił, że sędziowie na sali sądowej nie stosują podziałów, ponieważ prawo i Konstytucja są fundamentem, na którym opiera się państwo. Bez tego pogrążymy się w chaosie - praworządność albo chaos, nie ma trzeciej drogi - powiedział sędzia Markiewicz. Zaapelował do prawników o troskę o edukację prawną społeczeństwa, z podobnym apelem zwrócił się też do polityków, dodając jeszcze troskę o godne życie pracowników sądowych. Dziękował obywatelom, adwokatom, radcom, prokuratorom za wsparcie oraz prezesom sądów i sędziom za godną postawę mimo szykan i nacisków.

Prof. Małgorzata Gersdorf, Pierwsza Prezes Sądu Najwyższego, wspominała pierwszy Kongres Prawników Polskich, po którym powstał ruch obywatelski w obronie niezależności sądów, niezawisłości sędziów i w obronie Konstytucji. Przypomniała, że rok temu los Sądu Najwyższego wydawał się być przesądzony, jednak dzięki postawie sędziów i wsparciu obywateli doszło do obrony Rzeczypospolitej, w której włada prawo a nie król, obrony europejskiej tożsamości. Prof. Gersdorf nazwała obrońców wymiaru sprawiedliwości patriotami i podziękowała wszystkim, którzy włączyli się w Łańcuchy Światła. Zaapelowała do zgromadzonych na Kongresie o niezmarnowanie kapitału okazanego prawnikom zaufania. – *Wszyscy prawnicy mają obowiązek mówienia prawdy o prawie i prawdy o sprawiedliwości* – zaznaczyła. – *Mamy wiele do zrobienia, ale jesteśmy też do tego zdolni* – zakończyła.

Prezydent Poznania, Jacek Jaśkowiak, mówił o trudnych czasach pełnych wyzwań dla prawników, z których jednak udaje im się wywiązać. - *Nie mam wątpliwości, że gdyby nie państwa postawa, nasz kraj byłby zupełnie w innym miejscu* – mówił prezydent Poznania, dziękując za determinację w obronie Sądu Najwyższego i Trybunału Konstytucyjnego*. - Bezwzględnie warto walczyć o to, co właściwe, prawe i godne. Dziś, że jest się prawnikiem, można mówić z jeszcze większą dumą* – podkreślił.

Dr Adam Bodnar, Rzecznik Praw Obywatelskich, zachęcał do podjęcia przez środowisko prawnicze dyskusji nad kształtem wymiaru sprawiedliwości. Wymieniał kwestię dostępu do pomocy prawnej, pomocy rzecznikom praw obywatelskich, dziecka, pacjentów, konsumentów, dostępu do sądu, sprawności postępowań sądowych. Zaprosił do biura RPO, które ma być miejscem dyskusji i spotkań.

Zagranicznymi gośćmi Kongresu byli m.in. James MacGuil, wiceprezes CCBE oraz sędzia Yavul Aydin z Turcji, który musiał uciekać ze swojego kraju. Sędzia Aydin opowiadał o działaniach tureckiego

rządu w ostatnich latach – w sumie 4500 prawników usunięto z zawodu, powołując na ich miejsce ponad 10 tys. nowych. – *Wszyscy dyktatorzy w historii przede wszystkim atakowali sądownictwo* – przestrzegał. Jego zdaniem, praworządność nie jest już normą w Turcji. Prosił też o wsparcie dla tureckich prawników.

Prof. Wojciech Popiołek, przewodniczący Społecznej Komisji Kodyfikacyjnej, przedstawił sprawozdanie z działań tej komisji, powołanej na I Kongresie Prawników Polskich 20 maja 2017 r. w Katowicach. Pierwsze spotkanie Komisji odbyło się 13 grudnia 2017 r., powołano 15 członków, a w kolejnych obradach uczestniczyli prezesi NRA, KRRP i IUSTITII. Komisja powołała zespoły robocze, które przygotowują materiały do dyskusji w czasie obrad. Komisja nie zajmuje się odpowiadaniem na bieżące zmiany legislacyjne, lecz pracuje nad projektami i założeniami do projektów nowych rozwiązań w funkcjonowaniu wymiaru sprawiedliwości. Przedmiotem obrad Komisji były koszty postępowania sądowego, bezpłatna pomoc prawna, problematyka mediacji przedsądowej, specjalizacja sędziów, udział czynnika społecznego w sądownictwie (ławnicy, sędziowie pokoju) i jak ten udział ma wyglądać. Omawiano także procedury cywilne: problematykę biegłego sądowego, informatyzacji sądów, doręczeń elektronicznych, dostępu do akt sądowych.

Następnie Komisja zajmowała się *Konstytucją dla sądownictwa*, czyli projektowaniem nowych rozwiązań we wszystkich obszarach sądownictwa - od konstytucyjnego, przez Sąd Najwyższy, KRS, sądy powszechne i administracyjne. Efektem są projekty i założenia dotyczące obywatelskich sędziów handlowych, mediacji gospodarczej, informatyzacji sądów, postępowań sądowo-administracyjnych, organizacji wymiaru sprawiedliwości, zmian przepisów o postępowaniu dyscyplinarnym, szczególnie wobec sędziów, zmian w kodeksie karnym w zakresie mowy nienawiści oraz udziału obrońcy w postępowaniu przygotowawczym.

Pierwszy panel Kongresu nosił tytuł „Nie ma wolności bez niezależności”. Moderatorką była red. Ewa Ivanova, dziennikarka „Gazety Wyborczej”. Wśród panelistów znaleźli się: sędzia Dorota Zabłudowska ze Stowarzyszenia Sędziów Polskich IUSTITIA, sędzia Igor Tuleya, adw. Sylwia Gregorczyk-Abram, adw. prof. dr hab. Maciej Gutowski, Franciszek Sterczewski, aktywista i animator kultury miejskiej, prokurator Jarosław Onyszczuk z Lex Super Omnia oraz sędzia Krystian Markiewicz, prezes IUSTITII.

Sędzia Dorota Zabłudowska przypomniała, że według badań sondażowych aż 70 proc. Polaków jest zdania, że sądownictwo wymaga reformy a 44 proc. uważa, że sądy funkcjonują źle. Przyznała, że sędziowie także są zdania, iż wymiar sprawiedliwości potrzebuje zmian, by funkcjonował sprawniej i był łatwo dostępny dla obywateli, problem jest tylko z tym, by dokonać tych zmian bez naruszania niezależności i niezawisłości. Ubolewała, że Trybunał Konstytucyjny obecnie właściwie nie działa, a KRS została obsadzona w sposób niezgodny z Konstytucją, nie wypełnia swojego zadania straży niezawisłości, została zawieszona w członkostwie Europejskiej Sieci Rad Sądownictwa. Sędzia Zabłudowska wskazywała też na zapaść kadrową w sądownictwie, na coraz dłuższy czas trwania spraw. Mówiła, że niepokojący jest nadzór prokuratorski nad decyzjami sędziów.

Adw. Sylwia Gregorczyk-Abram także wskazywała na trudną sytuację sędziów, wobec których toczą się postępowania wyjaśniające w sprawie. To utrudnia walkę o ich prawa przed europejskim trybunałem, ponieważ postępowanie wyjaśniające formalnie nie jest jeszcze postępowaniem dyscyplinarnym, ale z drugiej strony jest formą szykanowania i dyscyplinowania niewygodnych sędziów. Przypomniała, jak obrońca – adw. Jacek Dubois – nie został dopuszczony do sprawy sędziego, którego reprezentował.

Sędzia Igor Tuleya przytoczył liczne przykłady sędziów, którzy są wzywani do rzeczników dyscyplinarnych za wydawane orzeczenia – np. uniewinniające protestujących obywateli i działaczy, wypowiedzi lub udział w todze na festiwalu muzycznym, a także zadawanie pytań prejudycjalnych.

Adw. prof. dr hab. Maciej Gutowski, dziekan ORA w Poznaniu, mówił o zasadach sięgania przez sędziów do Konstytucji przy wydawaniu wyroków. Zaznaczył, że bezpośrednie stosowanie Konstytucji

jest związane z niezależnością sądów i niezawisłością sędziów, ale jednocześnie przestrzegał, że tak duża władza sędziowska wymaga autoograniczania i stawiania granic. Zwrócił uwagę, że czym innym jest bezpośrednie stosowanie Konstytucji w sprawach indywidualnych obywateli, a czym innym posługiwanie się ustawą zasadniczą w sprawach dotyczących sfery ustrojowej, zwłaszcza przesądzenie kontrowersji proceduralnych i kompetencyjnych. W tym zakresie granice kompetencyjne sądu określać należy poprzez pytania: o normatywnie zakreśloną właściwość i zakres kompetencji sądu w sprawie danego typu, o istnienie innego organu kompetentnego (wyłącznie) do rozstrzygnięcia danego zagadnienia, o konieczność rozstrzygnięcia danej kwestii ustrojowej dla rozpoznania danej sprawy sądowej, o jej związek z przedmiotem rozstrzygnięcia w toczącej się sprawie (podstawa faktyczna sporu, norma prawna podlegająca stosowaniu). W przypadku, gdy istnieją wątpliwości kompetencyjne co do możliwości samodzielnego rozstrzygnięcia danej kwestii przez sąd, istotną rolę pełni instytucja pytań prejudycjalnych.

Franciszek Sterczewski, organizator „Łańcucha światła" w Poznaniu, stwierdził, że akcje takie jak „Łańcuch światła" mają przybliżać sędziów do społeczeństwa. Po roku 1989 środowisko sędziowskie zaniechało komunikacji ze społeczeństwem, a sądy do tej pory przypominają twierdzę. Gdy nie ma komunikacji ze społeczeństwem, wtedy pojawiają się mity np. o uprzywilejowanej kaście, co wykorzystują populistyczni politycy. Aktywista przypomniał, że w samym Poznaniu zorganizowano 19 akcji „Łańcucha światła", największy skupił 18 tys. osób. Poza tym organizowane są spotkania z prawnikami i dziennikarzami, na których wyjaśniane są podstawowe kwestie. - *Budujemy kulturę dialogu, wychodzimy z wieży z kości słoniowej, nadrabiamy zaległości z 30 lat.* – tłumaczył.

Prok. Jarosław Onyszczuk ze Stowarzyszenia Prokuratorów „Lex super omnia" mówił o upolitycznieniu prokuratury. Podkreślał, że Stowarzyszenie potępia wszczynanie postępowań dyscyplinarnych prokuratury, ponieważ zmierzają one do naruszania niezawisłości sędziowskiej. Jego zdaniem to wyniki upolitycznienia prokuratury.

- Takie działania są podejmowane w interesie politycznym. Przekłada się to na pracę nas, prokuratorów. Jest jedno antidotum na te działania – należy znowu oddzielić funkcję prokuratora generalnego od ministra sprawiedliwości – mówił prok. Onyszczuk. - Prokurator generalny nie powinien mieć jakichkolwiek związków z władzą wykonawczą, jak to miało miejsce wcześniej.

Podkreślał, że środowisko prokuratorskie chce reformować prokuraturę i potrzebna jest dyskusja na ten temat całego środowiska prawniczego. Stowarzyszenie chciałoby wzorować model prokuratury na deklaracji z Bordeaux, która m.in. gwarantuje udział prokuratora na wszystkich etapach postępowania. Obecnie udział prokuratora w wymiarze sprawiedliwości zmniejsza się. Kodeks postępowania karnego daje możliwość nieuczestniczenia w rozprawach sądowych. Z badań przeprowadzonych w 2018 r. wynika, że tylko w 30% spraw sądowych uczestniczyli prokuratorzy, są regiony, gdzie liczba ta wynosi tylko 17 %. Zdaniem prelegenta, jest to kuriozum, ponieważ w tym czasie prokurator wykonuje czynności dochodzeniowe, które powinien wykonywać policjant. To kolejny postulat Stowarzyszenia - prokurator powinien stać się elementem wymiaru sprawiedliwości. Stowarzyszenie postuluje też przyjęcie modelu sądowego z elementami śledczymi, tzw. model mieszany. Żeby dokonać tej zmiany nie trzeba radykalnie zmieniać kpk. Potrzebna tez będzie nowa ustawa o prokuraturze. Od wielu lat powielana jest ustawa z lat 50-tych. Obecna ustawa, szumnie nazwana ustawą XXI w., w znacznej mierze wykorzystuje stare rozwiązania, korzystne dla rządzących. Prelegent podkreślał, że prokuratura nie może być orężem do walki politycznej dla żadnej opcji. Musi być organem, który będzie stosował przepisy prawa, dla tych co popełnili przestępstwa będzie domagał się ukarania przed sądem, a niewinnych oczyszczał z zarzutów.

Prof. Krystian Markiewicz, prezes Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia", przypomniał, że sąd musi być sprawny i niezależny, a cała regulacja wymiaru sprawiedliwości zgodna z Konstytucją. Jego zdaniem, udział społeczny w wymiarze sprawiedliwości powinien być przemyślany i dawać gwarancję niezależności sądowej. Podkreślał, że sądy funkcjonują na skraju wytrzymałości. Środowisko sędziowskie oczekuje rozpoczęcia dyskusji. Prezes Markiewicz przedstawił postulaty, które powinny zostać jak najszybciej uwzględnione. Członków do Krajowej Rady Sądownictwa powinni wybierać

sędziowie w wyborach powszechnych. Powinna być jawność w zgłaszaniu kandydatur. KRS powinien mieć poszerzone funkcje, powinien zarządzać efektywnością i gospodarką sądów, tym samym kompetencje te powinny zostać odebrane ministrowi sprawiedliwości. Iustitia proponuje powołanie przy KRS rady społecznej, w której będą przedstawiciele środowiska adwokackiego, radcowskiego i innych organizacji pozarządowych. Do rozważenia jest również wprowadzenie jednolitego statusu sędziego. Awanse sędziowskie powinny wynikać wyłącznie z kompetencji merytorycznych. Powinna pozostać struktura – sądy rejonowe, okręgowe i apelacyjne, ponieważ spłaszczenie struktury doprowadzi do paraliżu pracy. Konieczna jest również likwidacja spec-izby w Sądzie Najwyższym – izby dyscyplinarnej. Odpowiedzialność dyscyplinarna jest jedną z gwarancji funkcjonowania niezależnych sądów. Jak podkreślał prof. Markiewicz, należy wrócić do poprzedniego systemu dyscyplinarnego, który się sprawdzał. - *Chcemy jawnych i transparentnych postępowań i chcemy wzmocnić pozycję pokrzywdzonego, żeby był uczestnikiem postępowania. Nie mamy nic do ukrycia.* – podkreślał prezes Iustiti.

Panel II zatytułowany **„W obronie praw i wolności obywatela – Prawo do sądu oraz niezależność prawników”** moderował **adw. Jacek Trela,** prezes NRA.

Prof. Andrzej Jakubecki z UMCS w Lublinie przybliżył ministerialne propozycje zmian projektu Kodeksu postępowania cywilnego oraz konsekwencje, jakie mogą wynikać z tych zmian dla obywateli. Profesor Jakubecki stwierdził, że wiele z proponowanych zmian ma zupełnie drugorzędne znaczenie. Niektóre z nich są istotne, ale nie mają znaczenia dla przyspieszenia postępowań ani dla poprawy sytuacji obywatela, np. wprowadzenie opłaty od wniosku o uzasadnienie wyroku. Część zmian jest wyrazem doświadczeń jednostkowych, np. zwrot tzw. pozornego pozwu, czyli pisma niezawierającego podstawowych elementów pisma procesowego. Projekt zawiera też zmiany systemowe, przede wszystkim wprowadzenie posiedzenia przygotowawczego, na którym sąd zachowuje się jak mediator zmierzający do zawarcia ugody, a jeśli do niej nie dojdzie, sędzia sporządza plan rozprawy.

Kolejne zmiany to przywrócenie postępowania gospodarczego, ograniczenie zarzutu potrącenia, przykrócenie materiałów dowodowych, eliminacja postępowania międzyinstancyjnego oraz zmiany w przepisach o apelacji. Zdaniem prelegenta w projekcie dominuje sędziowskie spojrzenie na proces cywilny, daje się odczuć formalizm postępowania i zwiększenie formalizmu w odniesieniu do spraw gospodarczych. Profesor widzi zagrożenia związane z dostępem do wymiaru sprawiedliwości. Szczególnie chodzi o regulacje dotyczące nadużycia prawa procesowego. Pojawia się nowa zasada – pozostawienie sprawy lub wniosku bez rozpoznania. Wspomniał też o ograniczeniu do możliwości podniesienia zarzutu potrącenia w procesie cywilnym oraz o wyrokowaniu zaocznym. Skutkiem niewniesienia obligatoryjnej odpowiedzi na pozew ma być wydanie wyroku zaocznego. - *W tym przepisie nie byłoby nic złego, gdyby ustawodawca wprowadził przymus adwokacko-radcowski.* – uważa prof. Jakubecki.

Prelegent odniósł się również do zmiany dotyczącej koncentracji materiału procesowego. W miejsce przepisów z 2012 r. powraca wersja, że spóźnione twierdzenia i dowody sąd będzie odrzucał obligatoryjnie, chyba że powołanie dowodów lub twierdzeń wcześniej nie było możliwe, albo potrzeba ich powołania powstała później. Tym sposobem sędzia pozbawiony będzie możliwości racjonalnej oceny dopuszczenia dowodu. Projekt wraca do idei państwowego arbitrażu gospodarczego. Kwestie opłat sądowych – ich wzrost ograniczy dostęp do pomocy sądowej. Projekt wprowadza przepis, że za źle opłacone pismo procesowe będzie nałożona dodatkowo taka sama opłata - czyli drugie 100 proc. właściwej opłaty.

Założenia do reformy sądownictwa administracyjnego przedstawił r.pr. Rafał Stankiewicz, wicedziekan OIRP w Warszawie. Zastanawiał się, czy można coś zrobić aby zwiększyć efektywność procesu sądowo-administracyjnego. Przypomniał, że art. 184 Konstytucji ogranicza możliwości. Postępowanie przed sądem administracyjnym może miech charakter wyłącznie kontrolny a nie merytoryczny. Z kolei art. 45 Konstytucji mówi, że każdy ma prawo do sądu i ochrony prawnej. Obecnie działalność sądów administracyjnych jest zbyt wąska i nie chroni praw podmiotowych w

sposób właściwy i efektywny. Społeczna Komisja Kodyfikacyjna przygotowała założenia zmian w tym zakresie. Komisja proponuje oprzeć się na wzorcach zachodnich państw, m.in. Niemiec i Austrii, które wprowadziły tzw. klauzulę generalną, pozwalającą na objęcie przez sądy nadzoru nad wszelkimi działaniami administracji dotykającymi jednostkę. Drugim elementem jest takie ukształtowanie procedur sądowych, aby były one szybkie, proste i przewidywalne w czasie. Choć sądy wydają wyroki dosyć szybko, to jednak nie rozwiązują one problemów. Sąd może wydać jedynie wytyczne, dlatego ważne jest, aby wprowadzić model orzekania quasi-merytorycznego. Sąd mógłby dawać zarządzenie tymczasowe, które dawałyby wytyczne, jak ma zachować się urząd. Prowadziłoby to do szybkiego kończenia spraw przed organem. Wzorca konstytucyjnego nie zachwiałyby takie elementy orzekania merytorycznego, które pozwoliłyby sądowi orzekać w danej sprawie. To wymagałoby przyznania sądowi uprawnień dowodowych. Ważne też, aby sądy miały możliwość umiarkowania wysokości nałożonej administracyjnej kary pieniężnej. Komisja widzi też możliwość przyznawania zadośćuczynienia za decyzje niezgodne z prawem, nakładania grzywien za niewykonywanie wyroków kasacyjnych. SKK zakłada też wprowadzenie III instancji sądownictwa administracyjnego. Wprowadzenie zasady, że w pewnych sprawach nie prowadzone byłyby rozprawy, ale kierowano by je do trybu postępowania uproszczonego, a co się z tym wiąże musiałyby być powołane wyspecjalizowane wydziały w sądach administracyjnych, które zajmowałyby się na przykład sprawami cudzoziemców czy oświatowymi. Propozycją jest też likwidacja procedur hybrydowych - możliwość przejścia sprawy do trybu cywilnoprawnego. Dzisiejszy system jest nieefektywny w tym przypadku.

Sędzia dr hab. Marcin Walasik z UAM w Poznaniu mówił o projekcie wprowadzenia do wymiaru sprawiedliwości sędziów handlowych. Obecnie prawo ma charakter stanowiony, jest rozległe i skomplikowane. Nikt inny jak prawnicy nie może lepiej tego prawa poznać i zająć się jego stosowaniem. Wykwalifikowani sędziowie dają gwarancję, że prawo stanowione będzie przestrzegane zgodnie z jego treścią. Należy jednak podejmować wysiłki, żeby aktywizować społeczeństwo i zachęcać do czynnego zaangażowanie się w sprawowanie wymiaru sprawiedliwości. W osiągnięciu tego celu służy projekt o sędziach handlowych. To rozwiązanie wzmocni społeczną legitymację i zaufanie. Praca sędziów handlowych ma mieć walor edukacyjny, adresowany do przedsiębiorców – pozwoli poznać zasady funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości. Same sprawy gospodarcze są na tyle specyficzne, aby ich rozstrzyganie powierzyć również obywatelom. Założenia przewidują, że sędziowie handlowi będą mogli rozstrzygać sprawy gospodarcze w I instancji w procesie, w którym sprawy przynależą do sądów okręgowych. Model ten ma charakter fakultatywny. Zainteresowane strony przed pierwszą rozprawą mogą złożyć wniosek o rozpoznanie sprawy w składzie zawodowym, również prezes sądu, jeśli w danej sprawie nie uda się zebrać składu, będzie mógł zarządzić pominięcie poszerzonego składu. Kandydaci mają być związani z okręgiem, w którym mają orzekać i będą musieli wykazać się odpowiednim doświadczeniem. Funkcja sędziego handlowego powierzana miałaby być przez sejmik województwa, na pięcioletnią kadencję. Wybrany sędzia miałby limit spraw i ekwiwalent finansowy. Projekt ma stworzyć szanse, ale nie stara się narzucać przymusowo zmian.

Adw. Mikołaj Pietrzak, jako dziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w Warszawie podzielił się doświadczeniami izby w postępowaniu w przypadku prób zwalniania z tajemnicy zawodowej. Gdy mówimy o tajemnicy zawodowej, mówimy o ochronie praw i wolności wszystkich obywateli. Dorobek orzecznicy ETPCz i TK nie pozostawiał wątpliwości – każda wolność ma swój wymiar materialny i proceduralny. Aspekt proceduralny to nie tylko istnienie sądów, ale też dostęp do niezależnego i profesjonalnego prawnika wyposażonego w tajemnicę adwokacką i radcowską.

- Tajemnica nie jest przywilejem prawników, to nasz wspólny obowiązek, który respektujemy nie ze względu na adwokatów, radców czy sędziów, ale ze względu na klientów, których reprezentujemy, na dobro podsądnych i całego społeczeństwa. To sacrum nie tylko adwokackie, ale też obywatelskie i konstytucyjne. – mówił mec. Pietrzak. Dziekan ORA w Warszawie podał statystyki. Prób uchylenia, naruszenia i obejścia tajemnicy, w czasie odkąd objął funkcję dziekana w roku 2017, było w samej izbie warszawskiej ponad 120 przypadków. Jednak z pewnością te dane są niedoszacowan**e.** Dzisiaj próby wezwania adwokatów przed sąd, do prokuratury, ABW, CBA, przed sąd dyscyplinarny izby radców prawnych stały się normą. Zdaniem dziekana każdy przypadek powinien spotkać się z

reakcją samorządu. Samo wezwanie ma efekt mrożący. Młodzi adwokaci i aplikanci będą się wahać, jak się zachować. - *Szkolimy ich, ale to nie zmienia faktu efektu mrożącego. Wpływa to również na relację z klientem. Może się wahać powiedzieć całą prawdę pełnomocnikowi, tym samy straci szansę na uchronienie swoich spraw przed sądem* – mówił dziekan ORA w Warszawie. Podkreślał, że sądy I instancji bardzo lekko podchodzą do tajemnicy adwokackiej, sądy II często ten błąd korygują, ale klient już po reakcji sądu I instancji czuje niepokój. Prelegent zwrócił się do sędziów i prokuratorów, ale też organizacji pozarządowych i dziennikarzy, aby przywiązywali wagę do tajemnicy adwokackiej i radcowskiej, by bili na alarm kiedy jest zagrożona, by mieli świadomość konsekwencji prób jej naruszenia. - *Tak jak adwokaci i radcy prawni dali się pokroić za niezależne sądownictwo, w obronie trójpodziału władzy, tak oczekujmy od was, sędziowie, że dacie się pokroić za tajemnicę adwokacką.* – apelował.

Adw. prof. dr hab. Piotr Kardas, wiceprezes Naczelnej Rady Adwokackiej, mówił o prawie zatrzymanego do obrońcy. Przypomniał słowa Johna Robertsa jr., sędziego SN w USA, skierowane do uczniów prestiżowego college'u, w większości przyszłych studentów prawa. „Jeśli chcecie ode mnie usłyszeć trzy życzenia, to brzmią one następująco: życzę wam, abyście nie zostali wysłuchani, po to byście zrozumieli, jak istotna jest zasada „audiatur et altera pars", życzę wam, byście zostali poniżeni, byście zrozumieli, jak istotne jest przestrzeganie godności drugiego człowieka, życzę wam, aby spotkały was niesprawiedliwe i niesłuszne decyzje, abyście zrozumieli wagę sprawiedliwości".

- *Gdyby John Roberts kierował do nas te życzenia to dla nas one się spełniły"* – mówił profesor Kardas. Jego zdaniem sędziowie nabrali tego doświadczenia w ostatnich trzech latach, bez własnej woli. - *Dzięki temu możecie patrzeć pełniej, rozumieć głębiej, orzekać sprawiedliwiej.* – podkreślał. I dodał: - *Być może dzięki temu zrozumiecie Państwo, jak ważne jest zapisanie w polskim prawie regulacji, aby można było poczuć się jak bohater amerykańskich filmów, który w momencie zatrzymania słyszy: Jesteś aresztowany. Masz prawo do adwokata. Możesz milczeć, a wszystko co powiesz może być użyte przeciwko tobie*.

Prof. Kardas zaznaczał, że z punktu widzenia polskiego prawa łączy się to z dostępem do adwokata i ochroną poufności kontaktu. Sytuacja, w której stres wynikający z rozpoczynających się czynności, której efektem może być utrata wolności, uzasadnia skorzystanie z prawnika. Prof. Kardas podkreślał, że polski system prawa nie odpowiada regulacjom wynikającym z dyrektyw unijnych. Gwarancje na bazie proceduralnej, gdzie czynności mają charakter zmierzający do pozbawienia wolności, mają charakter prospektywny. Wbrew twierdzeniom ministerstwa sprawiedliwości, tych rozwiązań brakuje w Polsce. Nie mamy regulacji, które dają możliwość żądania udziału profesjonalnego prawnika w czynnościach, które poprzedzają postawienie zarzutów. Wymaga to uzupełninia w Kodeksie postępowania karnego i wprowadzenia rozwiązań gwarantujących każdemu, kto znajduje się w sytuacji represyjnej, skorzystania z profesjonalnego prawnika. Drugi element to zmodyfikowane podejście do kontaktu z obrońcą. Obecnie kontakt z obrońcą tymczasowo aresztowanego może być ograniczony przez obecność funkcjonariuszy. Jest to nagminnie aprobowane przez sądy. - *Jeśli chcemy zagwarantować realne prawo do obrońcy, to udział policji, służb lub prokuratora wyklucza możliwość skorzystania z pomocy* – przekonywał. Profesor zwrócił też uwagę na pączkowanie postępowań dotyczących tego samego zagadnienia. Prowadzi się nie jedno, ale kilka postępowań, w których konkretna osoba występuje w różnych rolach – w szczególności podejrzanego i świadka w innym postępowaniu.

Panel trzeci, którego moderatorem był r.pr. Maciej Bobrowicz, prezes Krajowej Rady Radców Prawnych, **dotyczył zjawiska mowy nienawiści**. Paneliści, wśród których znaleźli się: Piotr Adamowicz, brat Pawła Adamowicza, zamordowanego prezydenta Gdańska, r.pr. Karolina Kędziora, adw. Marek Mikołajczyk, członek NRA, r.pr Mateusz Woiński, r.rp. Jarosław Zagrodnik, sędzia Urszula Żółtak i Leszek Mellibruda, psycholog społeczny, rozmawiali o sposobach przeciwdziałania nasilającemu się zjawisku.

Prof. Leszek Mellibruda opowiadał o badaniach dotyczących źródeł mowy nienawiści, wskazując wychowanie w dzieciństwie, niedostatek miłości, uzależnienie od poczucia zagrożenia. Przestrzegał

przed skutkiem mowy nienawiści, jakim jest tzw. szczepionka bezprawia. Gdy hejt w internecie nie ma konsekwencji a nienawistnego języka używają też politycy, może powstawać poczucie, że przestrzegania prawa, zasad i norma nie jest obowiązkowe.

Piotr Adamowicz, dziennikarz, mówił o współczesnych mediach, którymi rządzą statystyki wejść i komentarzy w internecie. To zupełnie zmieniło etykę pracy, wcześniej nastawionej na rzetelność podejścia do tematu i dbałość i zamieszczanie głosu obu stron. Dziś ważny jest chwytliwy tytuł i chwytliwa teza, które przyciągną czytelników. Czwarta władza, której zadaniem było wytykanie błędów rządzących, stała się podmiotem gospodarczym, który ma zarobić na siebie.

Sędzia Urszula Żółtak zwracała uwagę na niską świadomość społeczeństwa co do prawa do obrony swojego dobrego imienia na drodze sądowej. Obywatele nie wiedzą jak bronić się przed hejtem w internecie. W procesach cywilnych – co zastanawiające – strony rzadko korzystają z profesjonalnych pełnomocników. Postulowała kampanie informujące o możliwości korzystania z prawnych form obrony.

Adw. Marek Mikołajczyk podkreślił, że od czterech lat podziały w społeczeństwie pogłębiły się, a debata publiczna zwulgaryzowała. Mowa nienawiści stała się dla polityków instrumentem dzielącym. Mecenas zastanawiał się, czy system prawny nadąża za zmieniającą się rzeczywistością. Nie ma nadal legalnej definicji mowy nienawiści, prawnicy są niepewni w interpretacji prawa w tych sprawach. Szczególnie trudna jest sytuacja środowiska LGBT i niestety państwo pozostawia obywateli samych sobie.

R.pr. Karolina Kędziora zwróciła uwagę na istniejące przyzwolenie na nienawiść. Podkreślała konieczność działań antydyskryminacyjnych i wrażliwości ze strony prawników. Zdarza się bowiem, że ofiara mowy nienawiści idzie do prawnika i spotyka się z lekceważeniem lub niezrozumieniem swojego problemu. Pani mecenas zwracała także uwagę na odszkodowania za mowę nienawiści dla ofiar, które maja mieć charakter odstraszający.

R.pr Mateusz Woiński oraz r.rp. Jarosław Zagrodnik przedstawili założenia projektu Społecznej Komisji Kodyfikacyjnej do nowelizacji kodeksu karnego, podwyższający odpowiedzialność karną za przestępstwa z nienawiści. Projekt zakłada, że za przestępstwo, np. pobicie motywowane uprzedzeniami rasowymi, narodowościowymi, wyznaniowymi, światopoglądowymi, politycznymi, ze względu na wiek, orientację seksualną, tożsamość płciową czy niepełnosprawność, groziłaby wyższa kara minimalna, niż za to samo przestępstwo bez takiej motywacji. Skazany musiałby też wpłacić nawiązkę na rzecz fundacji bądź organizacji grupy mniejszościowej, do której należy ofiara przestępstwa, taka organizacja mogłaby też wnosić o wszczęcie ścigania przestępstwa motywowanego nienawiścią.

Uczestnicy Kongresu wysłuchali tez nagranego wcześniej przesłania Jurka Owsiaka, który mówił o akcjach przeciwko mowie nienawiści.

Na zakończenie Kongresu poprzez aklamację przyjęto rezolucję. (czytaj rezolucję)

Kongres zamknęli trzej prezesi – adw. Jacek Trela, Naczelna Rada Adwokacka, r.pr. Maciej Bobrowicz, Krajowa Rada Radców Prawnych i sędzia Krystian Markiewicz, Stowarzyszenie Sędziów Polskich IUSTITIA.

Tegoroczny Kongres Prawników Polskich w Poznaniu to druga edycja spotkania środowiska prawników – sędziów, adwokatów, radców prawnych, prokuratorów, notariuszy, komorników, asesorów oraz aplikantów, którego celem jest omówienie najważniejszych problemów związanych ze zmianami w wymiarze sprawiedliwości. Uczestniczyło w nim ok. 800 prawników. Pierwsze odbyło się 20 maja 2017 r. w Katowicach.

(oglądaj zapis streamingu Kongresu na Facebooku)

II KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

II KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

II KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

II KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH
Poznań, 1 czerwca 2019

KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH
II KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

II KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH
II KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH
II KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

II KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

II KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

II KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

KONGRES PRAWNIKÓW POLSKICH

KONGRES PRAWNIKÓW POLSKICH

POLSKICH

IUSTITIA

RES

KONGRES PRAWNIKÓW POLSKICH

II KONGRES PRAWNIKÓW

KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

IUSTITIA
KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

PRAWNIKÓW
POLSKICH

II KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

II KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

KONGRES
PRAWNIKÓ
POLSKICH

KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

POLSKICH

POLSKICH

KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

POLSKICH

KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

KONGRES
PRAWNIKÓW
POLSKICH

Uchwała Prezydium NRA upamiętniająca wydarzenia 4 czerwca 1989 r.

W 30. rocznicę częściowo wolnych wyborów Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej podjęło uchwałę upamiętniającą te wydarzenia.

- *Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej, obchodząc 30-tą rocznicę tych wydarzeń, pragnie dać wyraz przywiązania Adwokatury Polskiej do zasad i wartości, za którymi wyborcy w dniu 4 czerwca 1989 r. jednoznacznie się opowiedzieli.* – czytamy w uchwale.

Prezydium podkreśla, że 4 czerwca 1989 r. społeczeństwo polskie w sposób jednoznaczny i zdecydowany opowiedziało się za suwerennym i demokratycznym państwem prawa, respektującym zasady sprawiedliwości społecznej oraz podstawowe prawa i wolności człowieka, w tym prawa obywatelskie. W tym dniu obywatele opowiedzieli się za systemem ustrojowym opartym o zasadę trójpodziału i równowagi władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej.

Prezydium NRA w uchwale wyraża podziękowania wszystkim, którzy w tamtym czasie, swoją postawą i działaniem przyczynili się do tego, iż możemy żyć w kraju wolnym i niepodległym.

czytaj uchwałę

Rola adwokatów w drodze do demokracji

Trzydzieści lat temu odbyły się pierwsze częściowo wolne wybory. O roli adwokatów w tamtym czasie pisze adw. Jacek Trela, prezes Naczelnej Rady Adwokackiej. Tekst ukazał się w wydaniu specjalnym "Tygodnika Powszechnego".

W ostatnim czasie mamy w Polsce do czynienia z deprecjonowaniem wydarzeń historycznych i ludzi, którzy historię tę tworzyli. Coraz częściej doszukuje się skaz w wizerunku postaci, z których powinniśmy być jako Polacy dumni - Lecha Wałęsy czy Władysława Bartoszewskiego. Także ocena Okrągłego Stołu i pierwszych częściowo wolnych wyborów z 4 czerwca 1989 r. ulega negatywnej zmianie. Są tacy, którzy doszukują się w tym wydarzeniu haniebnego kompromisu z wrogiem, wręcz zdrady narodowej. Mniej powszechna jest radość z faktu, że zmiany ustrojowe, jakie się wówczas rozpoczęły, obeszły się bez rozlewu krwi, że zwyciężył dialog. Podczas inauguracji obrad Lech Wałęsa powiedział: „(…) Musimy wszyscy przejść ponad złymi doświadczeniami ubiegłych lat, pokonać urazy

i przezwyciężyć nienawiść. (…)”. Te słowa zyskały ponadczasowy charakter.

Warunki, o które walczyła strona społeczna Okrągłego Stołu miały być pierwszym etapem uczynienia z Polski demokratycznego państwa. Proponowane przez stronę opozycyjną reformy miały na celu zmianę systemu prawa i sądów - w tym przede wszystkim gwarancję niezawisłości sędziowskiej, zniesienie monopolu władzy w mediach, swobodę zakładania stowarzyszeń, odbudowę samorządu terytorialnego, a także bierny udział środowisk opozycji w wyborach do Sejmu i Senatu.

Jak w każdym ważnym momencie dla Polski, tak i w tym przypadku nie zabrakło udziału adwokatów. W obradach oraz w pracach zespołów i podzespołów uczestniczyli jedni z najlepszych: adw. Władysław Siła-Nowicki, żołnierz AK, więzień okresu stalinowskiego, obrońca w procesach politycznych, adw. Jan Olszewski, obrońca w procesach politycznych, m.in. oskarżyciel posiłkowy rodziny ks. Jerzego Popiełuszki, późniejszy premier rządu, adw. Jacek Taylor, obrońca w procesach politycznych, związany z gdańską „Solidarnością”, adw. Lech Falandysz, działacz Komitetu Helsińskiego, późniejszy zastępca szefa kancelarii Prezydenta Lecha Wałęsy, adw. Leszek Piotrowski, obrońca w procesach politycznych, internowany w stanie wojennym, senator I i II kadencji i adw. Andrzej Rozmarynowicz, żołnierz AK, doradca prawny Karola Wojtyły, pełnomocnik rodziny Stanisława Pyjasa.

Udział adwokatów nie przeszedł bez echa. Adw. Władysław Siła-Nowicki w swoim wystąpieniu inauguracyjnym miał odwagę głośno przypomnieć o zamordowanych w ostatnich tygodniach księżach Niedzielaku i Suchowolcu oraz domagać się wyjaśnienia zbrodni katyńskiej. Upomniał się również o nieobecne, radykalne odłamy „Solidarności” i zażądał przeprowadzenia wolnych wyborów w obrębie mandatów opozycyjnych.

Adwokaci pracowali głównie w zespołach ds. reformy prawa i sądów. Chodziło im przede wszystkim o zabezpieczenie niezawisłości sędziów, o ich nieusuwalność. Gwarancją miał stać się samorząd sędziowski czyli Krajowa Rada Sądownictwa. Członków KRS mieli wybierać sami sędziowie a nie np. Sejm, jak tego chciała strona rządowa.

Dzięki uzgodnieniom Okrągłego Stołu, 4 czerwca 1989 odbyły się pierwsze częściowo wolne wybory do Sejmu, gdzie opozycja mogła maksymalnie liczyć na 35% miejsc oraz do Senatu, gdzie gra toczyła się o wszystko. Opozycja objęła wszystkie 35% mandatów poselskich i 99 na 100 możliwych mandatów senatorskich. „Tego dnia, 4 czerwca 1989 roku, nie wiedzieliśmy czy zwyciężyliśmy, ale czuliśmy, że dzieje się coś wielkiego.” – mówiła po latach adw. Anna Bogucka-Skowrońska, która z listy Komitetu Obywatelskiego dostała się do Senatu. Wraz z nią senatorami KO zostali adwokaci: Edward Wende, Walerian Piotrowski, Leszek Piotrowski, Andrzej Rozmarynowicz, Stanisław Żytkowski, Lech Kozioł, Alicja Grześkowiak oraz Piotr Andrzejewski. Z listy KO do Sejmu dostali się adwokaci: Andrzej Kern, Edward Rzepka, Maciej Bednarkiewicz, Bohdan Kopczyński, Józef Lubieniecki, Andrzej Sikora, Wojciech Solarewicz, Eugeniusz Ujas, Jerzy Zimowski.

Wybory te były przełomem, początkiem demokracji, wielką radością i nadzieją milionów Polaków. Nie umniejszajmy wartości 4 czerwca 1989 roku, dnia, w którym skończył się w Polsce komunizm.

Adw. Jacek Trela

Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej

Adw. Sylwia Gregorczyk-Abram laureatką Złotego Paragrafu

Adw. Sylwia Gregorczyk-Abram została laureatką "Złotego Paragrafu" w kategorii najlepszy adwokat. Uroczysta gala odbyła się 5 czerwca w Warszawie. Nagrodę przyznaje Dziennik Gazeta Prawna. W uroczystości wręczenia nagrody Naczelną Radę Adwokacką reprezentowali adwokaci Maciej Łaszczuk i Bartosz Przeciechowski.

- Zawód adwokata jest misją, naszą rolą jest stawanie przeciwko państwu, ale zawsze by to państwo bronić, by bronić osoby słabsze - mówiła adw. Gregorczyk-Abram. Przyznała, że w ostatnim czasie jej rolą stała się obrona niezależnych sądów i niezawisłych sędziów. Zadedykowała swoją nagrodę sędziom, którzy w trudnych czasach, z narażeniem swojej kariery i dobrostanu, swoją postawą pokazują co znaczy obrona niezawisłości.

Złote Paragrafy to coroczna nagroda wręczana osobom, które w ciągu minionego roku wywarły największy wpływ na jakość prawa i kondycję wymiaru sprawiedliwości. Przyznawana jest najwybitniejszym przedstawicielom zawodów prawniczych - adwokatom, sędziom, prokuratorom oraz radcom prawnym.

W kategorii najlepszy sędzia statuetkę otrzymał Rafał Cebula, sędzia Sądu Rejonowego w Siemianowicach Śląskich.

W kategorii najlepszy prokurator - Barbara Bandyga, prokurator Prokuratury Okręgowej w Tarnobrzegu

W kategorii najlepszy radca prawny - Monika Gładoch

Wojciech Hermeliński, sędzia Trybunału Konstytucyjnego w stanie spoczynku, były wiceprezes Naczelnej Rady Adwokackiej i były przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej otrzymał "Złoty Paragraf" za szczególny wkład w budowanie państwa prawa.

Kapituła przyznała również nagrodę dla najlepszego aktu prawnego – Bona Lex. Otrzymali ją twórcy ustawy o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej: Luiza Modzelewska oraz Mariusz Haładyj.

Sylwia Gregorczyk-Abram, jest adwokatem od 2010 r. (Izba Warszawska) Jest zaangażowana w walkę o rządy prawa, niezależność sądownictwa, prawa i wolności oraz o porządek konstytucyjny. Jest współzałożycielką inicjatywy „Wolne Sądy", która skupia się na przybliżeniu obywatelom znaczenia wprowadzanych „reform" sądownictwa oraz związanych z nią zagrożeń dla obywatelskich praw i wolności. Wraz z pozostałymi twórcami inicjatywy #WolneSądy została uhonorowana nagrodą Newsweeka im. Teresy Torańskiej za działalność publiczną w 2018 roku.
Zawodowo specjalizuje się w postępowaniach i sądowych, prawie cywilnym i karnym. Od wielu lat współpracuje pro bono z organizacjami i inicjatywami społecznymi. W swojej działalności pro bono realizuje misję wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Polsce. W 2016 została nagrodzona tytułem prawnika pro bono. Jest członkiem Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury.

Jest członkinią zarządu Stowarzyszenia im. Zbigniewa Hołdy. W ramach Stowarzyszenia organizuje ogólnopolska akcję edukacyjną Tydzień Konstytucyjny. Dotychczas odbyło się pięć edycji. Jest również członkinią zarządu Fundacji Prawo do Pomocy. Udzielała bezpłatnej pomocy prawnej Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę, Stowarzyszeniu Amp Futbol, organizacji Habitat for Humanity, Fundacji Ius Medicinae, organizacji Hope and Home for Children. Mec. Gregorczyk-Abram współpracuje ponadto z Helsińską Fundacją Praw Człowieka. Była także jednym z adwokatów udzielających pro bono pomocy prawnej na polsko-białoruskim przejściu granicznym Brześć-Terespol osobom, ubiegającym się o ochronę międzynarodową (status uchodźcy) w Polsce (akcja Adwokaci na granicy). W styczniu 2018 roku podjęła się koordynacji pomocy prawnej udzielanej pro bono lekarzom rezydentom w związku z prowadzonym przez nich protestem.
Otrzymała również nagrodę w konkursie Rising Stars Prawnicy-liderzy jutra 2016.

Nabór na szkolenie w Barcelonie w ramach NETPRALAT w lipcu

Zapraszamy do rekrutacji na kolejne międzynarodowe szkolenie w ramach projektu

NETPRALAT (NETworking to strengthen pre-trial procedural rights by PRActice-oriented cross-border LAwyers Training), które odbędzie się w Barcelonie w dniach 9-11lipca 2019 r.

Jesteś adwokatką/adwokatem i prowadzisz sprawy z zakresu prawa karnego? Interesujesz się prawami osób zatrzymanych i standardami praw człowieka w postępowaniu karnym? Masz doświadczenie w prowadzeniu szkoleń i gotowość do prowadzenia szkoleń praktycznych dla prawników? Biegle władasz językiem angielskim i chcesz współtworzyć europejską platformę prawników-karnistów? Zapoznaj się z ogłoszeniem o naborze na szkolenie “Train the Trainer — training course for criminal defence advocates” organizowanego w ramach międzynarodowego projektu NETPRALAT.

(czytaj ogłoszenie o naborze)

Szkolenie odbędzie się w Barcelonie w dniach 9-11 lipca 2019 r.

Udział szkoleniu jest nieodpłatny (organizatorzy projektu pokrywają koszty podróży, zakwaterowania oraz wyżywienia).

Termin na przesyłanie zgłoszeń: 14 czerwca 2019 r.

Zgłoszenia w formie formularza aplikacyjnego należy przesłać na adres: dyrektor@nra.pl

Projekt NETPRALAT (NETworking to strengthen pre-trial procedural rights by PRActice-oriented cross-border LAwyers Training**)** jest europejskim projektem skierowanym do osób wykonujących zawody prawnicze i zakłada m.in. przeprowadzenie międzynarodowych i krajowych szkoleń adwokatek/ów prowadzących sprawy karne w zakresie praktycznych umiejętności obrony praw osób zatrzymanych, podejrzanych i oskarżonych.

Naczelna Rada Adwokacka realizuje ww. projekt wraz z partnerami z Holandii - Uniwersytet Maastricht, Hiszpanii - Catalan Bar Council oraz IRIDIA Centre per la defensa dels drets humans, Litwy - Human Rights Monitoring Institute oraz Luksemburga - European Legal Interpreters and Translators Association – EULITA.

Projekt NETPRALAT finansowany jest ze środków Unii Europejskiej – Program Justice (2014–2020).

Planowane działania Centrum Mediacyjnego przy NRA

Publikujemy informację o planowanych działaniach Centrum Mediacyjnego przy Naczelnej Radzie Adwokackiej.

W marcu 2019 r. utworzono Zespół do spraw opracowania strategii rozwoju Centrum Mediacyjnego przy Naczelnej Radzie Adwokackiej, który tworzą mediatorzy Centrum oraz koordynatorzy do spraw mediacji wyznaczeni przez poszczególnych Dziekanów.

W ramach Zespołu do spraw opracowania strategii rozwoju Centrum powstały podzespoły:

- do spraw statutu i regulaminu pod przewodnictwem adw. dr Agnieszki Zemke-Góreckiej,

- do spraw wizerunku pod przewodnictwem adw. Martyny Maciejewskiej-Przyłuckiej,

- do spraw standaryzacji pod przewodnictwem adw. Anny Kreczmer,

- do spraw szkoleń pod przewodnictwem adw. Magdaleny Bielskiej,

- do opracowania nowej strony internetowej pod przewodnictwem adw. Marcjanny Dębskiej.

Członkowie Zespołu za priorytetowe uznali podjęcie działań mających na celu powołanie Centrów Mediacji Adwokatury w poszczególnych izbach. W związku z tym zorganizowano szkolenia adwokatów celem uzyskania uprawnień mediatora zgodnie ze „Standarami szkolenia mediatorów" uchwalonymi w dniu 29 października 2007 r. przez Społeczną Radę do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Konfliktów i Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości. W dniach 13-14 kwietnia i 26-28 kwietnia 2019 r. w Bydgoszczy odbyło się pierwsze szkolenie skierowane do adwokatów celem uzyskania uprawnień mediatora. Następne szkolenie odbędzie się w Radomiu w dniach 6-7 czerwca oraz 15-16 czerwca 2019 r. Od września do grudnia 2019 r. odbywać się będą szkolenia w izbach adwokackich w całej Polsce. Pozwoli to na zwiększenie potencjału osobowego adwokatów - mediatorów i utworzenie lokalnych Centrów Mediacji Adwokatury.

Obecnie Centrum Mediacyjne przy Naczelnej Radzie Adwokackiej przygotowuje konferencję międzynarodową „Międzynarodowa praktyka mediacji", która odbędzie się w Białymstoku w dniach 6-8 września 2019 r. Obecność swoją potwierdzili mediatorzy ze Stanów Zjednoczonych, Holandii, Włoch, Rosji oraz Polski.

adw. dr Agnieszka Zemke-Górecka,

prezes Centrum Mediacyjnego przy NRA

Konferencja Amsterdamskiej Izby Adwokackiej pt. „Justitia”

Konferencja „Justitia”, organizowana przez Amsterdamską Izbę Adwokacką, odbyła się 23-24 maja 2019 r. w Amsterdamie. W wydarzeniu wziął udział jako gość specjalny dziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w Warszawie, adw. Mikołaj Pietrzak.

W wystąpieniu dziekan poruszył temat podstawowych i uniwersalnych zasad, których respektowanie jest niezbędne, by adwokaci na całym świecie mogli efektywnie wykonywać swoją pracę: niezależność adwokatów, niezależność samorządów, profesjonalizm i etyka, tajemnica adwokacka. Mówił o roli adwokatury w ochronie praw człowieka, rządzie prawa, zapewnieniu bezpieczeństwa obrotu prawnego.

„Polska jest przykładem kraju, w którym są problemy z respektowaniem prawa wolności oraz niezależności, ograniczona jest wolność wypowiedzi w mediach publicznych, zawęża się przestrzeń społeczeństwa obywatelskiego, na rzecz władzy wykonawczej” - mówił.

Dziekan Pietrzak spotkał się z prezydentem Izby Adwokackiej w Amsterdamie Evertem-Janem Henrichsem, z którym rozmawiał o współpracy między Izbami i podarował mu pamiątkowy plakat.

Wśród wielu wystąpień przedstawicieli Izb z całego świata padły bardzo ważne słowa. Przedstawiciel CCBE François Moyse poparł powstanie europejskiej konwencji o zawodzie prawnika. Wyraził opinię, iż nie ma dostępu do wymiaru sprawiedliwości ani rządów prawa bez dostępu do adwokata.

Były sędzia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka prof. Egbert Myjer uważa, iż szanse na przyjęcie konwencji są niskie, ze względu na brak

woli politycznej wielu krajów Rady Europy, by przejąć na siebie obowiązki dotyczące zawodu prawnika.

Laureatem nagrody Lawyers for lawyers został Selçuk Kozağaçlı, za działalność adwokacką na rzecz praw człowieka, nie mógł jednak wziąć udziału w panelu – jest osadzony w więzieniu w Turcji. Nagrodę odebrała w jego imieniu turecka adwokat Şerife Ceren Uysal, która podziękowała w imieniu laureata, a swoje przemówienie zakończyła słowami – "Mamy rację. Mamy całkowitą rację. I wygramy!"

Podsumowanie projektów ELSA Poland 2018/2019

Prawa człowieka i biznes. Dla jednych oksymoron, dla innych synonim synergii. To właśnie tę problematykę zdecydowało się poruszyć Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA Poland w ramach projektu Right2B Forum odbywającego się w dniach 30 maja - 1 czerwca, a którego współorganizatorem jest Naczelna Rada Adwokacka.

Right2B Forum jest projektem ukierunkowanym na stworzenie ogólnopolskiej platformy do dyskusji między młodymi ludźmi wchodzącymi na rynek pracy na temat poszanowania praw człowieka w biznesie. W ramach projektu poruszane są kwestie takie jak: należyta staranność w obszarze praw człowieka, różnorodność w miejscu pracy, przeciwdziałanie pracy przymusowej, bezpieczne i higieniczne warunki pracy oraz raportowanie informacji niefinansowych.

Right2B Forum rozpoczęło się debatą *Right2B Students! Studenci na współczesnym rynku pracy*. W ciągu trzech godzin przedstawiciele największych organizacji studenckich (m.in. AIESEC Poland, ESN Polska, #MłodziprzyGłosie, Fundacja Studenckie Forum Business Centre Club, Fundacja Rozwoju Naukowego ELSA Poland) starali się zdiagnozować największe bolączki studentów na rynku pracy. Wśród nich znalazły się bezpłatne praktyki, luka kompetencyjna oraz niska dostępność edukacji w mniejszych

miejscowościach.

Tego samego wieczoru odbył się panel “Wyzwania odpowiedzialnego biznesu w XXI wieku”, w którym udział wzięli Rzecznik Praw Obywatelskich - dr Adam Bodnar, Joanna Brodzik (aktorka, Fundacja “Opiekun Serca”, Ambasador Programu Praw Człowieka), Beata Faracik (Polski Instytut Praw Człowieka i Biznesu), Mirosław Kachniewski (Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych), Irena Dawid-Olczyk (Fundacja La Strada), Anna Siejda (Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju). Stanowił on jednocześnie preludium podsumowania działalności ELSA Poland w roku akademickim 2018/2019. Podczas tej części spotkania Naczelna Rada Adwokacka, jako Partner Naukowy Stowarzyszenia, otrzymała statuetkę Mecenasa Edukacji Prawniczej, którą odebrał opiekun ELSA Poland z ramienia NRA adw. Bartosz Grohman, członek NRA. W kilku słowach podziękowania mec. Grohman wyraził uznanie dla licznych projektów realizowanych przez ELSA Poland i podziękował za zaangażowanie stowarzyszenia w rozwój edukacji prawniczej. Zapowiedział dalsze wspieranie prac ELSA Poland przez NRA.

Zwieńczeniem wieczoru było zaprezentowanie wyników Badania “Studenci prawa w Polsce 2019”. Wśród najciekawszych danych znajdowały się te dotyczące aplikacji adwokackiej i zawodu adwokata. 44% spośród ponad 1300 respondentów zadeklarowało chęć rozpoczęcia w przyszłości aplikacji adwokackiej, co pozwoliło uplasować się na drugiej pozycji wśród najpopularniejszych zawodów prawniczych.

W kolejnych dniach uczestnicy Right2B Forum (członkowie ELSA Poland) pod okiem ekspertów pracować będą na stanie faktycznym obrazującym przypadek abstrakcyjnej firmy naruszającej prawa człowieka w swej działalności operacyjnej. Całość projektu podsumowana została w sobotę, 1 czerwca w siedzibie Naczelnej Rady Adwokackiej.

ORA Warszawa: symulacja Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy

Symulacja Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy, zorganizowana przez Sekcję Prawa Gospodarczego i Handlowego wspólnie z Katedrą Prawa Handlowego WPiA UW, odbyła się 24 maja w siedzibie Okręgowej Rady Adwokackiej w Warszawie.

W ramach symulacji został opracowany kazus, członkowie Sekcji oraz Katedry wcielili się w określone role występując na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy.

Symulację otworzyli prof. dr hab. Katarzyna Bilewska w imieniu Katedry oraz adw. dr Kamil Szmid w imieniu Okręgowej Rady Adwokackiej w Warszawie oraz Sekcji Prawa Gospodarczego i Handlowego przy Okręgowej Radzie Adwokackiej w Warszawie. Funkcję Przewodniczącej Rady Nadzorczej objęła adw. dr Anna Zbiegień-Turzańska, Wiodąca Akcjonariusz, która otworzyła Zgromadzenie. Na przewodniczącego zgromadzenia został wybrany prof. dr hab. Aleksander Chłopecki, zaś rolę notariusza odegrała adw. dr Beata Paxford. Następnie w rolę Istotnej Akcjonariusz wcieliła się adw.

Dorota Kulińska, zaś w rolę Męża Istotnej Akcjonariusz adw. dr Kamil Szmid oraz adw. Przemysław Krzemieniecki w rolę Pełnomocnika Męża Istotnej Akcjonariusz. Prezesem Zarządu fikcyjnej spółki Lipowa SA został mec. Michał Przygoda. W roli akcjonariuszy mniejszościowych posiadających 5% głosów wystąpili także adw. dr Krzysztof Feluch oraz adw. Małgorzata Sander.

Pozostali uczestnicy symulacji – akcjonariusze, aktywnie uczestniczyli w dyskusji oraz głosowaniami nad poszczególnymi projektami uchwał oraz sprawami spornymi. W symulacji wzięło udział ponad 50 adwokatów i aplikantów adwokackich Izby.

Symulacja została przygotowana wraz z firmą UNICOMP obsługującą głosowania na walnych zgromadzeniach spółek publicznych.

I turniej koszykówki szkół średnich pod patronatem ORA w Płocku

Pierwszy turniej koszykówki szkół średnich pod patronatem płockiej Okręgowej Rady Adwokackiej wodbył się 25 maja 2019 roku na boisku szkolnym Liceum Ogólnokształcącego im. Władysława Jagiełły w Płocku.

W turnieju wzięły udział reprezentacje trzech szkół tj. Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Małachowskiego, Zespołu Szkół Centrum Edukacji im. Ignacego Łukasiewicza oraz Liceum Ogólnokształcącego im. Władysława Jagiełły. Rywalizację wygrał zespół LO im. Władysława Jagiełły.

Atrakcją turnieju był mecz zwycięskiej drużyny z reprezentacją Izby Adwokackiej w Płocku składającej się z adwokatów oraz członków rodzin adwokatów. W tym meczu lepsi okazali się adwokaci wygrywając 42:34.

Po zakończonym turnieju zostały wręczone każdej drużynie dyplomy, zaś zwycięska drużyna otrzymała dodatkowo voucher do restauracji o wartości 250 zł ufundowany przez Izbę Adwokacką w Płocku.

Szczególne podziękowania za organizację turnieju należą się mecenasowi Krzysztofowi Miedzińskiemu, który zorganizował turniej wspólnie z przedstawicielami szkół.

Poniżej kilka zdjęć z przebiegu turnieju.

adw. Paweł Aranowski

Kronika Naczelnej Rady Adwokackiej

Przedstawiamy skrót wydarzeń z udziałem Naczelnej Rady Adwokackiej.

1 czerwca, adw. Jacek Trela, prezes NRA, adw. Jerzy Glanc, wiceprezes NRA, adw. prof. Piotr Kardas, wiceprezes NRA, adw. Anisa Gnacikowska, zastępca sekretarza NRA, adw. Ziemisław Gintowt, członek Prezydium NRA, adw. Tomasz Jachowicz, adw. Marek Mikołajczyk, członek NRA wzięli udział w II Kongresie Prawników Polskich w Poznaniu (czytaj relację)

1 czerwca, adw. Bartosz Grohman, członek NRA, wziął udział w spotkaniu ELSA Poland (czytaj relację)

4 czerwca, adw. Jacek Trela, prezes NRA, wziął udział w Zgromadzeniu Izby Adwokackiej w Bielsku-Białej.

4 czerwca, adw. dr Karol Pachnik, pełnomocnik Prezesa Naczelnej Rady Adwokackiej ds. legislacji oraz adw. Bartosz Kownacki, aplikant mecenasa Olszewskiego, uczestniczyli w inauguracji Instytutu Jana Olszewskiego oraz wmurowaniu kamienia węgielnego pod pomnik śp. Jana Olszewskiego przed Kancelarią Prezesa Rady Ministrów.

5 czerwca, odbyło się posiedzenie Prezydium NRA. Omówiono bieżące sprawy samorządowe.
Prezydium NRA, na wniosek Okręgowej Rady Adwokackiej w Gdańsku przyznało odznakę „Adwokatura Zasłużonym" adw. Dariuszowi Mianowskiemu.
Prezydium omówiło temat podjęcia działań dotyczących ubezpieczeń społecznych dla adwokatów.
Prezydium rozpatrzyło sprawy osobowe, przedstawione przez adw. Rafała Dębowskiego, sekretarza NRA.
Adw. Mirosława Pietkiewicz, przewodnicząca Centralnego Zespołu Wizytatorów, zreferowała protokoły okręgowych rad adwokackich.
Ponadto Prezydium NRA przedyskutowało kwestie finansowe, które przedstawił adw. Henryk Stabla.

5 czerwca, adw. Maciej Łaszczuk i adw. Bartosz Przeciechowski, członkowie NRA, wzięli udział w gali rozdania "Złotych Paragrafów". W kategorii najlepszy adwokat laureatką została adw. Sylwia Gregorczyk-Abram (czytaj więcej)

6 czerwca, adw. dr Karol Pachnik, pełnomocnik Prezesa Naczelnej Rady Adwokackiej ds. legislacji, wziął udział w posiedzeniu podkomisji stałej do spraw nowelizacji prawa karnego.

6 czerwca, adw. Jacek Trela, prezes NRA, wziął udział w benefisie adw. Jana Ciećwierza, z okazji jego 90. urodzin, w siedzibie ORA w Warszawie.